

§ 142

**Rolf Englessons (mp) och Ulf Nymarks (dv) motion
"Bygg spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund" – bordlagt
ärende**

Dnr KF 59/07

Sammanfattning

Rolf Englesson (mp) och Ulf Nymark (dv) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s k lightrail-bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart.

Beslutsunderlag

Motion från Rolf Englesson (mp) och Ulf Nymark (dv) inkommen den 26 oktober 2007

Stadsbyggnadskontorets och tekniska förvaltningens gemensamma tjänsteskrivelse den 28 februari 2008

Byggnadsnämndens beslut den 13 mars 2008, § 62

Tekniska nämndens beslut den 19 mars 2008, § 69

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 21 april 2008

Kommunstyrelsens beslut den 8 maj 2008 § 156

Kommunfullmäktiges beslut
att bordlägga ärendet.

Expedieras till:

✓ Akten

AAJ R JX

§ 130

**Rolf Englessons (mp) och Ulf Nymarks (dv) motion
"Bygg spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund"**

Dnr KF 59/07

Sammanfattning

Rolf Englesson (mp) och Ulf Nymark (dv) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s k lightrail-bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart.

Beslutsunderlag

Motion från Rolf Englesson (mp) och Ulf Nymark (dv) inkommen den 26 oktober 2007

Stadsbyggnadskontorets och tekniska förvaltningens gemensamma tjänsteskrivelse den 28 februari 2008

Byggnadsnämndens beslut den 13 mars 2008, § 62

Tekniska nämndens beslut den 19 mars 2008, § 69

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 21 april 2008

Kommunstyrelsens beslut den 8 maj 2008 § 156

**Kommunfullmäktiges beslut
att bordlägga ärendet.**

Expedieras till:

✓ Akten

§ 156

Rolf Englessons (mp) och Ulf Nymarks (dv) motion "Bygg spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund"

Dnr KF 59/07

Sammanfattning

Rolf Englesson (mp) och Ulf Nymark (dv) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s.k. lightrail-bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart.

Beslutsunderlag

Motion från Rolf Englesson (mp) och Ulf Nymark (dv) inkommen den 26 oktober 2007.

Stadsbyggnadskontorets och tekniska förvaltningens gemensamma tjänsteskrivelse den 28 februari 2008.

Byggnadsnämndens beslut den 13 mars 2008, § 62.

Tekniska nämndens beslut den 19 mars 2008, § 69.

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 21 april 2008.

Yrkanden

Tomas Avenborg (m), Tove Klette (fp), Torsten Czernyson (kd), Lars Bergwall (c) och Anders Almgren (s) yrkar att kommunstyrelsen skall föreslå kommunfullmäktige avslå motionen mht vad tekniska nämnden och byggnadsnämnden anfört.

Anders Ebbesson (mp) yrkar att kommunstyrelsen skall tillstyrka motionen.

Mats Olsson (v) yrkar att kommunstyrelsen skall föreslå kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad genom vad byggnadsnämnden och tekniska nämnden anfört.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen bifaller Tomas Avenborgs (m) m.fl yrkande.

Kommunstyrelsens beslut

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen mht vad tekniska nämnden och byggnadsnämnden anfört.

Reservationer

Anders Ebbesson (mp) och Mats Olsson (v) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Protokollsanteckning (dv): Om det varit möjligt att yrka hade jag för Demokratisk Vänsters del yrkat bifall till motionen.

Beslut expedieras till:

Kommunfullmäktige

✓ Akten

KOMMUNFULLMÄKTIGE LUND	
2008 -04- 2 2	
Diarienumr KF 59/07	Diarietjänstbeteckn. 09

Motionen "Bygg spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund"

Dnr KF 59/07

Sammanfattning

Rolf Engleson (mp) och Ulf Nymark (dv) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s.k. lightrail-bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart.

Beslutsunderlag

Motion från Rolf Engleson (mp) och Ulf Nymark (dv) inkommen den 26 oktober 2007.

Stadsbyggnadskontorets och tekniska förvaltningens gemensamma tjänsteskrivelse den 28 februari 2008.

Byggnadsnämndens beslut den 13 mars 2008, § 62.

Tekniska nämndens beslut den 19 mars 2008, § 69.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys har inte bedömts vara relevant.

Ärendet

Rolf Engleson (mp) och Ulf Nymark (dv) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s.k. lightrail-bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart.

Motionsställarna anför i huvudsak följande. Persontrafiken mellan Lund och Malmö ökar hela tiden. Ökningen gäller samtliga trafikslag. Till delar byter Lund och Malmö befolkning med varandra under dagarna. Det blir således trångt i båda riktningarna. Lund har länge planerat för den s.k. Lundalänken som till sin sträckning redan delvis är färdig och trafikeras med busstrafik. Spårvagnen kommer att gå från stationen över sjukhuset under motorvägen vid Ideon och ut mot Brunnsög. Där spårvägen passerar

under E22 borde det finnas goda möjligheter att låta spåret dela sig och låta en del gå upp på motorvägens mitt och raka vägen till Malmö. Vägverket har redan föreslagit en breddning av E22 för att öka framkomligheten för biltrafiken. En breddning kanske är nödvändig, men låt då breddningen upptas av ett dubbelspår för en snabbspårväg mellan Lund och Malmö. En sådan lösning ger flera fördelar. I stället för nya trafikgenererande bilfiler får vi en ny trafiksäker, klimat- och miljövänlig samt snabb transportförbindelse mellan Malmö och Lunds östra stadsdelar.

Ärendet har remitterats till byggnadsnämnden och tekniska nämnden för yttrande.

Byggnadsnämnden och tekniska nämnden har anfört i huvudsak följande. Förslaget är intressant eftersom man utnyttjar en del av befintlig infrastruktur och därmed inte skapar nya barriärer i landskapet. Idén kräver naturligtvis omfattande studier och måste även ses på lång sikt. Den främsta nackdelen med förslaget är finansieringen. Det planeras stora spårinvesteringar i regionen och det finns inte ens ekonomiska medel till dessa. Behov av nya spårsträckningar finns också för godstrafiken eftersom många önskar att lastbilstrafikens omfattning på motorvägen begränsas till förmån för tågtrafik. Konkurrensen om medel till spårinvesteringar kommer därför att bli intensiv. Det finns ändå anledning att fundera över hur man kan säkerställa och förbättra kollektivtrafikens framkomlighet på E22. Med kraftigt ökande trafik kan det på vissa sträckor bli så kraftig trängsel att införande av busskörfält bör övervägas. Detta skulle säkra kollektivtrafikens framkomlighet på ett mycket bra sätt och till en mycket lägre kostnad jämfört med spårtrafik. När det gäller spårväg är det angeläget att prioritera arbetet med Lundalänken och inte sprida utredningsresurserna på alltför långsiktiga möjligheter såsom spårväg på E22.

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad genom vad byggnadsnämnden och tekniska nämnden anfört.

Jan-Inge Ahlfridh
Kommundirektör

Björn Grunning
kanslichef

§ TN 69

Bygg spårväg E22:an mellan Malmö och Lund!

Dnr 07/773/53

KOMMUNFULLMÄKTIGE LUND	
2008-04-07	
Diarienumr. KF 59/07	Diarietjänstbeteckn. 09

Sammanfattning

En motion har inkommit till Lunds kommunfullmäktige som föreslår att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en så kallad light rail bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart. Motionen hänvisar också till att spårkapaciteten mellan Lund och Malmö är otillräcklig.

Kommunkontoret har remitterat skrivelsen till Stadsbyggnadskontoret och Tekniska förvaltningen för yttrande.

Beslutsunderlag

Motion från Miljöpartiet daterad 2007-10-25.

Förvaltningarnas tjänsteskrivelse daterad 2008-02-28.

Yrkanden

Jan O Carlsson (m) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Tekniska nämnden beslutar

att som yttrande över miljöpartiets skrivelse beträffande utredning av spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund hänvisa till förvaltningarnas skrivelse.

Protokollsanteckning.

Ulf Nymark (dv) begärde och beviljades följande protokollsanteckning:

Om det varit möjligt att yrka hade jag för Demokratisk Vänsters del yrkat bifall till motionen.

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen

Akten

Förvaltningschefen

LF

2008-02-28

Dnr TN 07/773/53, SBK 2007/0089

Bygg spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund!

FÖRSLAG TILL BESLUT

Tekniska nämnden/Byggnadsnämnden föreslås besluta

att som yttrande över miljöpartiets skrivelse beträffande utredning av spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund hänvisa till förvaltningarnas skrivelse.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

STADSBYGGNADSKONTORET

Adress

Byggmästaregatan 4
222 37 Lund

Telefon

046-35 50 00

Fax

046-14 68 65

E-post

tekniska.forvaltningen@lund.se

§62 (19)

Bygg spårväg E22:an mellan Malmö och Lund !

SBK 2007/0089 (TN 07/773/53)

Sammanfattning

En motion har inkommit till Lunds kommunfullmäktige som föreslår att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s. k. light rail bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart. Motionen hänvisar också till att spårkapaciteten mellan Lund och Malmö är otillräcklig.

Kommunkontoret har remitterat skrivelsen till stadsbyggnadskontoret och tekniska förvaltningen för yttrande.

Beslutsunderlag

Motion från Miljöpartiet daterad 2007-10-25.

Förvaltningarnas tjänsteskrivelse daterad 2008-02-28.

Yrkanden

Martin Karlsson (m) och Bernt Bertilsson (c) yrkar i enlighet med kontorets förslag.

Peter Björling (mp) yrkar att Byggnadsnämnden ska uttala att stadsbyggnadskontoret och tekniska förvaltningen bör få i uppdrag att ombesörja vidare studier av förslaget, både trafikmässigt och ekonomiskt.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att Byggnadsnämnden beslutat i enlighet med Martin Karlssons (m) m.fl. yrkande.

Byggnadsnämndens beslut

att som yttrande över miljöpartiets skrivelse beträffande utredning av spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund hänvisa till förvaltningarnas skrivelse.

Reservationer

Peter Björling (mp) reserverar sig

✓ *Beslut expedieras till:*
Kommunstyrelsen
Akten

KOMMUNFULLMÄKTIGE LUND	
2008-04-01	
Diarienumr KF59/07	Diarietjänstbeteckn. 09

FB

AB

Byggnadsnämnden
Tekniska nämnden

BYGGNADSNÄMNDEN I LUND		
Inkom 2008-02-28		
SBK	Dpl	Aktbil
2007/0089	09	2
till		
f. yttr.	f. handl.	f. k.

Dnr TN 07/773/53 SBK 2007/0089

Bygg spårväg E22:an mellan Malmö och Lund !

Sammanfattning

En motion har inkommit till Lunds kommunfullmäktige som föreslår att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s. k. light rail bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart. Motionen hänvisar också till att spårkapaciteten mellan Lund och Malmö är otillräcklig.

Kommunkontoret har remitterat skrivelsen till stadsbyggnadskontoret och tekniska förvaltningen för yttrande.

Beslutsunderlag

Motion från Miljöpartiet daterad 2007-10-25.

Förvaltningarnas tjänsteskrivelse daterad 2008-02-28.

Ärendet

Förslaget är intressant eftersom man utnyttjar en del av befintlig infrastruktur och därmed inte skapar nya barriärer i landskapet. En annan poäng med idén är att bilisterna så tydligt får se ett konkurrerande färdmedel med goda egenskaper både för framkomligheten och för miljön. Bland annat i Kalifornien har man utnyttjat motorvägsreservat på detta sätt kombinerat med pendlarparkeringar och på så sätt lockat över många bilister till tåget.

Idén kräver naturligtvis omfattande studier och måste även ses på lång sikt. Man bör kanske inte använda begreppet 'spårväg' eftersom det med dagens teknik tolkas som en bana med begränsad maxhastighet som oftast ligger lägre än tillåten motorvägshastighet för bilar. Eftersom det handlar om en bana som avverkar hela sträckan non stop måste spårfordonen kunna hålla en konkurrenskraftig hastighet. Samtidigt är det en fördel om fordonen kan använda framtida spårvägsspår i Lund och Malmö för att öka tillgängligheten. Den teknik som idag förenar dessa egenskaper brukar kallas för tram-train, train-tram eller duospårväg. I framtiden finns det kanske nya lösningar.

Den främsta nackdelen med förslaget är naturligtvis finansieringen. Det planeras stora spårinvesteringar i regionen, och det finns inte ens ekonomiska medel till dessa. Behov av nya spårsträckningar finns också för godstrafiken eftersom många önskar att lastbilstrafikens omfattning på motorvägen begränsas till förmån för tågtrafik. Konkurrensen om medel till spårinvesteringar kommer därför att bli intensiv.

Även om spårväg på E22 inte bedöms vara aktuell just nu finns det ändå anledning att fundera över hur man kan säkerställa och förbättra kollektivtrafikens framkomlighet på E22. Det går idag en stor mängd bussar mellan Malmö och Lund, och även med Citytunnelns öppnande kommer denna trafik vara omfattande. Med kraftigt ökande vägtrafik på E22 kan det på vissa sträckor bli så kraftigt trängsel att införande av busskörfält bör övervägas. Detta skulle säkra

kollektivtrafikens framkomlighet på ett mycket bra sätt, och till en mycket lägre kostnad jämfört med spårtrafik.

Sammantaget anser förvaltningarna att det när det gäller spårväg är det angeläget att prioritera arbetet med Lundalänken, och inte sprida utredningsresurserna på alltför långsiktiga möjligheter såsom spårväg på E22.

Barnkonsekvensanalys

Bedöms en barnkonsekvensanalys vara relevant i ärendet ?

ja nej

Innebär beslutet att barn och ungas bästa sätts i främsta rummet ?

ja nej

Motiv:

Även om inga åtgärder vidtas nu innebär en framtida bra kollektivtrafik att barn och unga främjas såväl som andra

Beslut

Tekniska nämnden/Byggnadsnämnden föreslås besluta

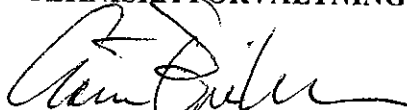
att som yttrande över miljöpartiets skrivelse beträffande utredning av spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund hänvisa till förvaltningarnas skrivelse.

STADSBYGGNADSKONTORET

Inga Hallén

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

Göran Eriksson

Beslut expedieras till:

Kommunstyrelsen

Akten

Förvaltningschefen

Byggnadsnämnden
Tekniska nämnden

Dnr TN 07/773/53

Bygg spårväg E22:an mellan Malmö och Lund !

Sammanfattning

En motion har inkommit till Lunds kommunfullmäktige som föreslår att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s. k. light rail bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart. Motionen hänvisar också till att spårkapaciteten mellan Lund och Malmö är otillräcklig.

Kommunkontoret har remitterat skrivelsen till stadsbyggnadskontoret och tekniska förvaltningen för yttrande.

Beslutsunderlag

Motion från Miljöpartiet daterad 2007-10-25.

Förvaltningarnas tjänsteskrivelse daterad 2008-02-28.

Ärendet

Förslaget är intressant eftersom man utnyttjar en del av befintlig infrastruktur och därmed inte skapar nya barriärer i landskapet. En annan poäng med idén är att bilisterna så tydligt får se ett konkurrerande färdmedel med goda egenskaper både för framkomligheten och för miljön. Bland annat i Kalifornien har man utnyttjat motorvägsreservat på detta sätt kombinerat med pendelparkeringar och på så sätt lockat över många bilister till tåget.

Idén kräver naturligtvis omfattande studier och måste även ses på lång sikt. Man bör kanske inte använda begreppet 'spårväg' eftersom det med dagens teknik tolkas som en bana med begränsad maxhastighet som oftast ligger lägre än tillåten motorvägshastighet för bilar. Eftersom det handlar om en bana som avverkar hela sträckan non stop måste spårfordonen kunna hålla en konkurrenskraftig hastighet. Samtidigt är det en fördel om fordonen kan använda framtida spårvägsspår i Lund och Malmö för att öka tillgängligheten. Den teknik som idag förenar dessa egenskaper brukar kallas för tram-train, train-tram eller duospårväg. I framtiden finns det kanske nya lösningar.

Den främsta nackdelen med förslaget är naturligtvis finansieringen. Det planeras stora spårinvesteringar i regionen, och det finns inte ens ekonomiska medel till dessa. Behov av nya spårsträckningar finns också för godstrafiken eftersom många önskar att lastbilstrafikens omfattning på motorvägen begränsas till förmån för tågtrafik. Konkurrensen om medel till spårinvesteringar kommer därför att bli intensiv.

Även om spårväg på E22 inte bedöms vara aktuell just nu finns det ändå anledning att fundera över hur man kan säkerställa och förbättra kollektivtrafikens framkomlighet på E22. Det går idag en stor mängd bussar mellan Malmö och Lund, och även med Citytunnelns öppnande kommer denna trafik vara omfattande. Med kraftigt ökande vägtrafik på E22 kan det på vissa sträckor bli så kraftig trängsel att införande av busskörfält bör övervägas. Detta skulle säkra

kollektivtrafikens framkomlighet på ett mycket bra sätt, och till en mycket lägre kostnad jämfört med spårtrafik.

Sammantaget anser förvaltningarna att det när det gäller spårväg är det angeläget att prioritera arbetet med Lundalänken, och inte sprida utredningsresurserna på alltför långsiktiga möjligheter såsom spårväg på E22.

Barnkonsekvensanalys

Bedöms en barnkonsekvensanalys vara relevant i ärendet ?

ja nej

Innebär beslutet att barn och ungas bästa sätts i främsta rummet ?

ja nej

Motiv:

Även om inga åtgärder vidtas nu innebär en framtida bra kollektivtrafik att barn och unga främjas såväl som andra

Beslut

Tekniska nämnden/Byggnadsnämnden föreslås besluta

att som yttrande över miljöpartiets skrivelse beträffande utredning av spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund hänvisa till förvaltningarnas skrivelse.

STADSBYGGNADSKONTORET

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

Inga Hallén

Göran Eriksson

Beslut expedieras till:
Kommunstyrelsen
Akten
Förvaltningschefen

Motion till Lund kommunfullmäktige

Bygg spårväg på E22:an mellan Malmö och Lund!

Persontrafiken mellan Lund och Malmö ökar hela tiden. Ökningen gäller samtliga trafikslag. Till delar byter Lund och Malmö befolkning med varandra under dagarna. Det är således trångt i båda riktningarna.

Transportsektorn är den enda samhällssektor som fortfarande ökar sina utsläpp av fossila växthusgaser. Och detta till den milda grad att det förtar minskningen inom andra sektorer. Samtidigt är det klarlagt att varje väg som breddas, varje väg där bilens framkomlighet ökar, genererar ny trafik och därmed mer växthusgaser. Vinsterna av alternativa bränslen och nya förbränningsmotorer uppväger inte på något vis det faktum att transportvolymerna på väg bara fortsätter att växa.

Både ur transport-, miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt är tåget det effektivaste av de motordrivna transportmedlen. Många kan åka samtidigt och tågsätten kan göras längre och kortare allt efter behov.

Utökad spårkapacitet

Spårkapaciteten på stambanan slår snart i taket. Det finns behov för minst fyra spår hela sträckan mellan Lund och Malmö. Behovet av utökad spårkapacitet mellan Malmö och Lund kommer inom kort att bli akut.

För att kollektivtrafiken ska bli ett reellt alternativ till bilismen räcker det inte med ökad kapacitet på stambanan. För att kollektivtrafik skall vara attraktiv bör den erbjuda få byten mellan startpunkt och målpunkt och den ska inte behöva riskera att fastna bland ändlösa bilköer.

Nya spårsträckningar

Det behövs fler målpunkter i Malmö och Lund som på ett enkelt sätt kan nås med spårburen trafik. Det behövs fler och nya spårsträckningar mellan de båda städerna. Detta gäller för Lunds del inte minst Ideon, utbyggnaderna på Brunnsängsområdet och

07.10.2009) Rem. till: Byggnadsn. o tekniska nämnden
för yttrande.
Svar senast den 7/3-08.

Hasslanda samt det planerade bostadsbyggandet på stadens östra flank. Den spårburna kollektivtrafiken måste således (med så få byten som möjligt) betjäna både centrum och stadens mer perifera delar.

Lund har länge planerat för den s.k. Lundalänken som till sin sträckning redan delvis är färdigställd och trafikeras med busstrafik. Spårvagnen kommer att gå från stationen över sjukhuset under motorvägen vid Ideon och ut mot Brunnshög och senare till Dalby.

Där spårvagnen passerar under E22 borde det finnas goda möjligheter att låta spåret dela sig och låta en del gå upp på motorvägens mitt och raka vägen till Malmö. En snabb förbindelse skulle då kunna erhållas mellan Lunds östra stadsdelar och Malmö Värnhem och kanske via citytunneln över till Köpenhamn.

Bredda E22 för snabbspårväg

Vägverket har redan föreslagit en breddning av E22 för att öka framkomligheten för biltrafiken. *En breddning kanske är nödvändig, men låt då breddningen upptas av ett dubbelspår för en snabbspårväg mellan Lund och Malmö!*

Denna lösning ger flera fördelar: Istället för nya trafikgenererande bilfiler får vi en ny trafiksäker, klimat- och miljövänlig och snabb transportförbindelse mellan Malmö och Lunds östra stadsdelar. Vi sparar på den goda marken genom att bygga på en befintlig väg. Planmässigt lär det inte heller uppstå några större problem. Det blir också billigare, dels för att planfrågan blir lättare, dels eftersom inga broar eller vägtunnlar behöver anläggas. Tills sist kommer det att bli en oerhört snabb förbindelse eftersom det troligen inte behövs eller finns intresse för några stationer längs vägen.

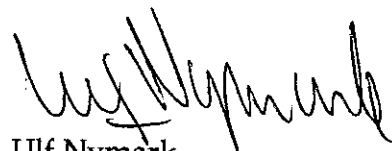
Undertecknade föreslår alltså

att Lunds kommun i samarbete med Malmö kommun snarast utreder en s.k.light-rail-bana på motorvägen E22 mellan Lunds norra avfart och Malmös infart.

Rolf Englesson
Miljöpartiet de gröna

Lund 071025

Ulf Nymark
Demokratisk Vänster